

Nro. 31.

A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Octobernek 14-ik napján
1800-ik esztendőben.*

B é t s.

A' Csász. és Kir. külső dolgokra ügyelő minis-
ter Baró *Thugut* ö Excellentiáját, azon terhes
hivatal alól, tulajdon maga kívánsága szerént, fel-
oldozni, 's helyette Gróf *Kobenzel Lajos* ö Excel-
lentiáját azon hivatalra emelni méltóztatott, Fels.
Urunk, a' kinek mind talentomai, mind a' külső ud-
varoknál való forgolódasai alatt gyűjtött tapasztal-
ásai elegendők azon méltóságos tisztségnek el vi-
selésére. Ennek a' Gróf *Kobenzelnek* szorgalmas-
tos fáradozásai által készült meg három esztén-
dövel ennekelőtte a' *Campo-Formiói* békeség.

A' Kir. testörző Nemes Magyar seregtől, há-
H h

rom érdemes hazankfia, ugy mint, *Berczeli, Boronkay* és Nagy Miklós Hadnagy urak, ezen rangjokkal Nádor-Ispán O Kir. Herczegsége Huszár Regementjéhez ki léptek.

Spanyol Ország.

Az Oceanus tengerben lévő Britanniai hajó sereg nemtsak a' Franczia Respublikához, hanem a' Spanyol Monarchiához tartozó kikötő helyeket is nagyon kezdette háborgatni. Nem régebben a' *Ferrol*, mostanában pedig a' *Vigo* kikötő helyet támadták meg, 's ottan is meg akarták a' Spanyol kereskedő és hadakozó hajókat égetni, de valamint amott, úgy itt sem bődöghattak fel tétélekben, olly derekasan viselték magokat az ott őrizetben fekvő Spanyol seregek. Abban mindazáltal tsak ugyan szerentséltettek, hogy egy *Wespe* nevezetű Franczia zsakmányozó hajót kezekre kerítették, a' melly ámbár reggeltől fogva létét ellig derekallan védelmezte légyen is magát ellenek, az oda való kastelynak őtalma alatt, mindazáltal bé következőn a' sétét éjtzaka, egyszeribe 20 Anglus hajók rohantak reá, és minden oldalról körülvévén azt, az azon vólt katoná őrizet közzül igen sok embert le vagdaltak, és sebbe ejtettek. A' meg ölettek közt vóltak az első és második hajós kapitány, és tsak nem minden tisztek, 's igen kevesen hagyattak meg közzülök életben. De bizonyossan magoknak a' Brittusoknak is sokat kellett vészteni, mivel régtől fogva nem védelmezte magát a' Franczia hajó olly derekasan, s ditsőllégesen, mint ez, ebben a' tengeri tsatában, a' melly a' 87 hajóból álló Angliai flotta szeme előtt történt.

A' Kádixi kikötő helyben néhány hetektől óta uralkodó nyavalyát az Amériikai farga hideg-

nek ugyan nevezni nem lehet, a' melly mérgére neve a' pestishez hasonlittatik: mindazáltal az is sok embert temetett már a' föld alá, és több Spanyol Országi városokra és helységekre is kiterjedt. Ezen városnak kikötő helyét, a' mint onnan írják, még most is szemen tartják az Anglus hajók, még pedig olly szorgalmatossan, hogy ritkán lehet oda bé, és onnan kihozni, és a' melly hajók szerentsét próbálnak is, ritkán kerülhetik el a' Brittusok körmeit. — E' miatt nem lehetett még eddig a' Filippi szigetekben lévő, és sok napkeleti Indiai kintsel meg rakott Spanyol hajóknak hazájokba vissza térni, 's épen ez annak leg főbb oka, hogy igen szűk a' pengő pénz Spanyol Országban, 's e' miatt veszett ottan betse a' papiros pénznek is.

Helvétzia.

A' mióta a' Cisalpina Respublika az életnek maga tartományaiból való ki vitelét meg tiltotta, azóta az Olasz Országi Helvécziai Cántonokban is rendkívül fel hágott annak az árra. Nem régiben egy gabonával meg terhelt hajó menván a' Cisalpina Respublikából *Luganóba*, az ott örön állott 18 főből való Helvécziai őrizet, az Olasz Országi Fr. ármádia fő vezérjének parantsolatja szerént, meg nem akarta annak ki rakatását engedni, melly dolgonn meg bosszonkodván egy szomszéd helységbeli parasztok öszve futottak, meg támadták a' katona őrállókat, el üzték őket, és nem tsak azon eleséges hajót, hanem e' mellett *Luganóban* magában is egynéhány házat kiraboltak és fel dúltak.

A' Helvécziai provisoria Kormányzék, két batallion gyalogságot és 3 vadász kompániát átkitott ki Francia Generál *Macdonald* kivansága szerént, a' Helvécziai Respublika szelfő határjai-

nak holmi imitt amott a' hegyek közt és erdőkben lappangó zsványok ellen való védelmezésére. Mind a' két rendbelieket a' Fr. Respublika fogja köntöflet és zsoldal tartani.

Minthogy a' *Lausanna* környékén öszve gyült Fr. referva armádia, a' mostani fegyver szünés ideje alatt, Helvécziában szállott cantonirozó kvártélyba, annál szűkebb és drágabb lesz ottan az élet, és a' mit a' fok inséggel küszködő lakosok eddig magok számokra öszve gyűjtöttek, kelletlen vendégeikkel is kénytelenek azt közleni. — Annyiban mindazáltal ditsirik a' Franczia katonákat, hogy erőszakkal senkitől semmit el nem vesznek, és egy fürt szöllöt se szakasztanak le a' szőlő hegy gazdájának hire 's engedelménélkül. — A' *Zürchbe* bé szállott, 1200 főből álló első Franczia huszár regementet igen szépnek írják az onnan jött közönséges levelek.

Frantzia Respublika.

A' Franczia új esztendőnek (22-ik Septem-bernek) meg inneplése végett Párisba küldetett Olztálybeli deputatusokat, Status Tanátsos, polgár Benezech, mint Ceremónia méster, vezette bé a' Conzulok eleibe, maga a' fő Conzul *Bona-*
parte, fokakkal közülök két óráig beszélvén olztályaiknak jelenvaló állapotjáról, kereskedéséről, és industriajáról értekezett tőlök. Mindnyájan bámúltak ennek a' rendkívül való embernek eszén, talentomain, és akármel'féle dologban való mélly bé látásan. Mintha minden olztályokat maga szemlélt, meg járt és meg visgált volna, olly helyesen beszélt azokról.

Párisból írják, hogy a' Madritti Kir. udvar különös szivefléggel viseltetik Generál *Berthier* eránt, és hogy minden alkalmatosságban nagy hajlandóságot mutat a' Franczia Respublikához, 's

tsudálkozva emlegeti a' Fő Conzulknak ritka virtusait.

Ez a' fő ember, a' Lotharingiai herczegségben fekvő *Lünevillei* erőfégnek és az egész *Meurti* Olytálynak rendkívül való Commendansává tette *Clarke* Generált. A' mint írják, ott fog Congressus tartatódni a' békefég eránt, 's oda fognak az alkudozó Hatalmasságoknak követjeik gyűlleni. — *Lüneville*, a' mint a' Geografiából tudhattuk, magában kitsin, de tsinos város, Straßburgtól, a' Párisba vivő útban, 36 óranira fekszik. Az oda való kastély, a' mellyben a' Congressus tartatódni fog, igen szép. Ott lakott néhai *Leszinsky Stanisló* Lengyel Király, XV. *Lajos* Királynak ipája, Országjától lett meg fosztása után, 's ott is múlt ki e' világból.

A' Franczia új elztendőnek napján, úgymint September 22-ikén, a' Párisi invalidus házban lakó invalidus katonáknak egyenként 2 livert osztogattatott ki a' belső dolgokra ügyelő Fr. minister, *Bonaparte Lucian*, a' melly mind öszve 15000 liverre ment.

Az Egyiptomi Fr. jármadiának mostani fő vezérjétől mostanában küldetett levelek meg tzáfollyák azt a' közönséges hirt, a' melly az ő méreg által lett meg öletéséről minap Konstantzinápolyban támadt.

A' Franczia új elztendőnek meg inneplésére leg alább 200000 ember gyült öszve a' Márs mezén :| még is mindazáltal semmi zenebona nem történt, semmi kedvetlenség meg nem zavarta az akkori közönséges örömet, minden jelenlévők tellyes meg elégedéssel láttattak lenni. Ezt a' közönséges örömet leg inkább nevelte az, hogy a' Fő Conzul akkor hirdettette ki a' belső dolgokra ügyelő minister és öttse által, hogy Császár ő Felsőége meg hosszabbította a' fegyver szünetésnek idejét, és hogy tellyes szándékja le-

gyen a' Franczia Respublikával való meg bé-
kellésre, által engedte a' Fr. armadiának a' *Fi-*
lipsburgi, Ulmi és Ingolstadt erőllégeket, mint
szives indulatjának tsalhatatlan zálogjait. To-
vábba, azt is tudtára adatta a' fő Conzul a' Mars
mezejére azon napon felgyült Sokaságnak, hogy
a' Fr. Kormányzék a' Londoni miniteriummal
is tengeri fegyver szünésre akart lépni, de el nem
érhette a' végét: abban mindazáltal meg egye-
zett a' Londoni udvarral, hogy ez is követet
küldjön a' *Lünevillei Congressusra* 's. a. t.

Német Birodalom.

Regensburg városa is tapasztollya a' fegyver-
szünésnek kellemetes következéseit, nemcsak any-
nyiban, hogy már most semmi contributió és re-
quisitió nem vettetik reá, hanem annyiban is,
hogy az ott kvártélyozott, 's azon város költsé-
gén élt Franczia gyalogságnak és lovasságnak
egy jó része onnan ki költözvén, másuva küldé-
tett. Ezen meg könnyebítetéseket egyedül az
oda való Fr. Commendansnak *Grenier* Generál-
nak köszönik a' lakosok, a' ki mindenkor külö-
nös jó indulattal láttatott erántok viseltetni, és
a' miben lehetett, kívánt is rajtok segíteni.

Az *Ingolstadt* erőllégből, *October 2-ik* nap-
ján vitettek ki a' beteg katonak, azután harmad nap-
pal, úgymint *October 4-ikén* az ott vólt katona
örizetnek első colonnéja, avagy tsapatja, *Octo-*
ber 6-ikán pedig a' második és utolsó is kimar-
srozott. Ez az ott vólt katona örizet Császári
és Királyi, Baváriai, más Birodalombeli, és a'
Roverea nevet viselő Helv. emigransokból álló
Regementbeli katonaságból állott. Ez az utolsó
sokat vesztett a' *Möskirchi*, és más tsatákban,
úgy annyira, hogy 250. embernél több belőle
életben nem maradt. — A' Franczia ostrom alatt

fok betegjei voltak az ott volt őrizetnek, a' várasbau pedig marha is fok hüllött el dög által. Az *Ingolstadt* volt Cs. K. Commendans General *Neu* is, azoknak száma közt van, a' kik pensióval nyugodalomra tétettek. — Az oda bé ment Fr. Commendansnak és Generálisnak a' neve is *Neu*. October 6-ik napjának estejéig, minden Cs. K. magazinumot, artillériát, és munitiót ki kellett onnan vinni, a' mi addig ki nem vitetődött, a' Francziák birtokában maradt. Az oda bé ment Fr. katoná örizet 1800 főből áll 's minden 10-ik nap mások fogják azt fel váltani. — *Ulmába* is annyi főből álló Fr. őrizet küldetett bé, azólta mindenféle eleség meg óltsodott, mindent fél annyi árron lehet venni, mint annakelőtte, minthogy mindennek szabad oda bé, és onnan ki menni. —

A' *Filipsburgi* erősség leg több inséget szenvedett a' jelenvaló Fr. háboruban. Annak ostromolatása előtt, 130 ház, és 800 főből álló 160 familia lakott ottan; most pedig 13 ház maradt épségben, a' többi el pusztult, 16 kunyhók építettek ott fel, a' mellyekben 98 familia vonta meg magát; a' szenvedett kár egy millió, az oda küldetett alamizsna pénz 100000 forintra tétődik.

Kotzebuenek azon kevés ideig tartott nyomoruságát, a' mellyet *Sziberiában* szenvedett, azal kivánta I. Pál Császár meg jutalmazni, hogy *Lieslandiában* egy olly *Wortekül* nevezetü jószágot ajándékozott nékie, a' mellynek esztendeig való jövedelme 3000 tállérra megy.

Olasz Ország.

A' Cs. és Kir. Olasz Országi armadiának fő vezérje, Gróf *Bellegarde* lovasság Generálissa, nem külömben annak Generál Kvártélymestere *Zach*

hadi Tármester szerentséssen oda érkeztek, és legelsőben is a' Mantuai várat szemlélték 's vizsgálták meg, a' mellyet olly jó állapotban találtak, hogy ha a' szükség 's környülállások úgy hoznák magokkal, két éltendeig is kiálhatná az ostromlást. — Minden ottan vólt idegen nemzetbeli emberek *Páduába* küldettek által.

Ferrarában is, igen jó védelmező állapotba helyhezítették a' Cs. K. Inzsínörök az oda való kastélyt, 's annyi eleséggel rakták azt meg, a' mennyit szükségesnek lenni gondoltak. Azon esetre, hogy újokban el kezdődne az ellenségeskedés, illetén parantsolatot hirdettetett azon városnak és erősségnek Commendánsa Cs. K. Generál *Brigidó*, hogy az első ágyúszóllásra minden házak és áruló bótók zárattassanak bé.

Azon 20000 Francziák közzül, a' kik Bono-
nia városában és annak szomszédtságában feküdtek, 6000 ember küldetett a' Toskánai nagy Herczegség szélső határjaihoz, hogy azon esetre, ha újokban el kezdődne az ellenségeskedés, szemen tartassák a' *Sommariva* Generál vezérlése alatt lévő Cs. K. truppokat, és a' honnyaiknak védelmezése végett fegyverbe öltözött lakosokat.

A' *Cisalpina* Respublikában olly parantsolat hirdetetett ki, hogy a' melly helység, a' Kormányzék engedelménélkül, a' lárma harangot meg vonattya, azonnal, minden további vizgalás nélkül, fosztattassék meg harangjaitól.

Az ennekelőtte *Velencei Köz Társasághoz* tartozott, de a' *Campo-Formiói* békeségben a' Francia Respublika uradalma alá esett, de a' múlt éltendőben az egyesült Orosz- és Török hadi seregek által az alól fel szabadítatott *Korszirat*, *Cefalóniai*, *Zantei*, *Zerigói*, és *Sz. Mauritziusi* szigetek eránt, Olasz Országának néhány tartományaiban olly planum kereng, melly szerént újokban fel fogna azokban a' republikánusi alkot-

mány állítatódni. Azonban, minthogy még eddig sem a' Pétersburgi, sem a' Konstantinápolyi udvarok semmit sem jelentettek azokról, kevés hitelt érdemel ez a' köz hir. Annyit mindazáltal irhatunk, hogy azokban nagy villongás, vízfőzsa vonás és egyenetlenség van a' lakosok közt. — — A' Zantei szigetbeliek egy atylyában semmit sem ügyelnek a' Korzirái Tanács parantsolattyaaira; a' Cefaloniai és Zerigói szigetekben veszedelmes meg hasonlós támadt; a' Korzirái szigetbeli helységeekben sok lopás és gyilkosság történik, és senki sem bátorkodik a' nemesekek között a' városból a' falukra ki menni. — Illyetén gyümölcstöket terem a' Frantzia szabadtságnak és egyenlőségnek hervadó fája!

Török Birodalom.

Az Egyiptom Országban lévő Franczia Conzulk Menou Generálnak eddig tett hiradasain kívül, a' következendő történeteket is közleni kívántak a' Fr. officialis újság levelek által a' Publicummal: 1). hogy néhai Fr. fő vezér Kléber 10 millió liver contributiót vetett Kajró városára, azoknak az oda való lakosoknak meg büntetésekre, a' kik a' Heliopolisi ütközet alatt oda tsűszott Törököknek kapukat nyitvan, fegyvert fogtak a' Franczia seregek ellen, nemcsak, hanem e' mellett azokat a' lakosokat is, a' kik a' Francziák eránt jó hajlandósággal viseltettek, kegyetlenül meg ölték — 2). hogy az Egyiptomban lévő Fr. armadiának hátra lévő zsóldja egészen ki fizetődött, és fundus tsináltatott a' jövendőbelieknek ideje koránt leendő ki fizetésekre. — 3) hogy Kajró városának erősségei jó karba helyhezteszödtek; hogy 12 bástyákkal vagyon azon város körül vétetve, és hogy 14. napok alatt tökéletes állapotba fognak azok tétetödni. — 4) hogy

az oda való nagy vízi tsatornáának bóltózatjai olly szoroffan bé rakattak köfalakkal, hogy ennekutánna senkinek sem lehet azok alatt a' kastélyba bé menni — 5) hogy a' várasnak lántzjai mélyebben ásattak, 's fellyebb rakattak töltései, és hogy azon egész köz föld, a' melly Kajróvárosától fogva *Boulakig* ki nyúlik, két kö fal közzé fog vétetödni — 6) hogy *Salahieh* városnak bástyái meg fognak szaporittatni, 's 3 hét alatt el készítetödni — 7) hogy a' *Damiette* szomszedtságában fekvö *Lesbe* mártökéletteffen el készült, és hogy azokon a' különbkülönbféle szoros utakon, a' mellyek a' tengertől fogva a' *Menzale* nevü tóig visznek, vigyázó tornyok fognak épittetni; hogy a' *Burlosi* erőffég nem sokára el fog készülni; a' *Rozettei* egészlen kész, az *Aboukiri* el rontatott kikötő hely egészlen meg újítatott, *Alexandriának* erőffítésén pedig sok ezer kezek munkálódnak. — 8) hogy leg jobb állapotban légyen a' *Franczia* ártilléria, és hogy a' *Gizei* fegyveres tárházban éjjel nappal dolgoznak az ágyú öntö, és fegyvert készitö emberek — 9) hogy 500 lovakból, 's ugyan annyi tevékből álló reservája legyen *Menou* Generálnak, és hogy sok ezer Görög, Coptus, és Syriabeli legények veznek armadiájánál hadi szolgálatot — 10) hogy a' néhai *General Kleber*, és *Török* nagy Vezér közt végbe ment alkunak fel bontása után valamint az *Alexandriai*, úgy a' *Damiettei* kikötő helyekbe is, nem tudván a' dolog mivóltát, sok *Török* kereskedő hajók mentenek be, hogy azokat mind el foglalták a' *Francziák*, és az azokon találtatott 's el adatott portékaknak árujából szedi most a' *Fr.* armádia a' maga zsoldját. — 11) hogy egy 10000 penzen vett szolgákból, és 15000 tevéből álló *Caravána* ment Szeretsen Orizágból és *Abyssiniából* *Egyiptomba*, a' mellyet a' *Murad*

Beyal szerzett egyeffég szerént, magokévé tettek a' Francziák, és hogy az Arabiából, *Suezen* keresztül Egyiptomba ment Karavánákat nagyon segítették kereskedéseknek elő menetelesítésében, egy szóval, hogy Egyiptomnak hajdani viragzását vilíza akarják szerezni és adni.

Magyar Ország.

Tellyes meg elégedéssel közöllyük az Olvasó Publicummal néhány levelező barátinknak arról tett tudósításaikat, hogy a' Tek. Vármegyék szinte ugyan vetélkednek egymással Fels. Fejedelmünk infurrectiót tárgyazó kegyelmes parantsolatjának hova hamarabb leendő eszközölhetésében. — A' T. Heves és Welzprim Vármegyei insurgens katonaság, már is szorgalmatosan gyakorollya magát Pápa városa mellett a' fegyverben, mások másutt, mintha ugyan a' kapu előtt állana az ellenség.

Tek. Szala Vármegye, a' múlt hólnapnak, 23-ik napján tartván kedves Adminisztrátorja Mélt. Medgyesi Somogyi János Cs. K. udvari Tanátsos és Referendarius Ur előülése alatt közönséges gyűlést, valamint a' főbb, úgy az alsóbb rangú nemellég is egyenlő hiv indulattal viseltetett veszedelemben forgó kedves Hazájának, 's kegyelmes Királyának ellenség ellen leendő vedelmezése eránt. Nevezetessen Méltos. Gróf Tólnai *Festetits György* Ur ő Nagyfága egy rövid, de a' szívnek belső kamarájáig bé ható orátiót mondván a' jelenvólt Karok és Rendek előtt, el húnnyt ditső öseinknek példájokat, és semmi ellenség előtt meg nem rettent vitézi bátorságokat említvén, annyira felbuzditotta őket, hogy mindnyájan egy szívvvel 's lelekkel arra kötelezték magokat, hogy kélzek kedves Hazájokat és Fejedelmeket utólsó vér tlep-

jeikkel is védelmezni, 's érettek vagyonjaikat feláldozni.

Már ebben is nagy szívet mutatott a' nevezett Gróf Ur, de avval még meg nem elégedett, hanem mingyart akkor 4000 forintokat igirt azoknak a' megyebeli nemeseknek felsegéllésekre, a' kik kevés vagyonjaiknak sérelme nélkül ki nem fizethetnék a' reájok esendő zsóldot. E' mellett az insurrectionalis kasszának formalására, a' mellyből tudniillik a' szükséges monturt és fegyvert meg szerezni lehessen, költsön fejébe 10 ezer forintokat ajánlott. Képzelpi lehet, minémű meg illetődéssel hallották légyen a' jelen vólt Karok és Rendek ezen jó Méltoságnak tett ajánlásait, könyvezve, de egyszersmind örvendezve mondották fejére a' sok áldást.

* * *

A' Szarvasi Gazdaságot tanító Kir. Oskola második Oskolai esztendejének, melly Aprilistől számlálódik, harmadik fertályjában, t, i e' folyó 1800-dik esztendőben, October 1-ső napjától fogva 31-dik Décemberig; a' Tanítás rendi e' következendő:

1-ső héten, letzkék tartatnak az ezen Institutumban tanítandó, 's még a' bóldogúlt 2-dik Leopold Cs. K. Felség által ki szabott tárgyakról.

2-dik héten, a' Felséges rendelés által meghatározott tanítás módjáról.

3-dik héten, ezen Gazdaságot tanító Oskolának egész Plánumáról.

4-dik héten, az Institutum újjonnan lett felállittatásakor esett változtatásokról, és azoknak okairól.

5-dik héten, elő adódik az Országban és ezen kívül lévő Gazdasági Institutumoknak miben létek.

6-ik héten, az Anglusoknak, a' meg-jobbit-

tatott mezei Gazdaságban tett nagy előmenetelek adattatik elő Thaer szerént.

7-dik héten, a' Juh-tenyésztetésről való lez-
kék folytatódnak, Germershausen szerént.

8-dik héten folytatódik a' Falusi rendtartás-
ról vagy a' Falusi Politziáról való tanítás, a' fa-
lusi embereknek minden környülállásaihoz és
szükségeihez alkalmaztatva: hogy ez által minden-
féle uralkodó rofzszaknak valósággal elejek vé-
tessen, míg még ki ütnék magokat. Melly is, az
első fertály esztendőnek nyóltzadik, a' második
fertály esztendőnek 5-dik, és a' második Oskolai
esztendő 1-ső fertályának 7-dik heteire ki szabott
matériáknak a' folytatása.

9-dik héten, ez a' Gazdaság virágzó állapot-
ba való helyheztetését tárgyazó fontos matéria
tovább folytatódik, és el is végeztetődik; a' hol
különös tekintetben vétetődnek a' tűz által okozat-
ni szokott sok veszedelmek, és az azok el háritá-
sára való eszközök.

10-dik héten, folytatódik azokról a' közönsé-
ges hasznú rendelésekről való tanítás, mellyek-
nek meg-világosítgatása, a' második oskolai esz-
tendő második fertályának 7-dik hetében kezdő-
dött el.

11-dik héten, a' meg-tanúltakat újra tanul-
ják.

12-dik héten, a' munkák' vizsgálásai tartatnak,

A' 13-dik hét számadásokkal rekesztetik bé.

A' második Oskolai esztendő, negyedik, (az
az 5-dik Januáriustól, 30-dik Mártziusig tartó)
fertályában a' Tanítás rendi e' következő:

1-ső héten, a' kemény tél ellen való hasznos
készületek előadása folytatódik.

2-dik héten, meg magyaráztatik, mi legyen
az oka annak, hogy ilyenkor sok tehének meg-
vetnek.

3-dik héten, arról való tanítás, hogy szükség-

ges volna sok Magyar Országgi nagy helységeket
rendes kézi-mives és kereskedő Városokká for-
ditani.

4-dik héten, arról, hogy a' Helységeknak és
Oskoláknak regulázása, a' leg rövidebb út a'
szorgalmatosság nevelésére, és a' Közönségre néz-
ve való hasznos rendelkezéseknek, valóságos folya-
matba való hozására.

5-dik héten, egy Falusi, rendes Politzái házról
való Plánum adódik elő.

6-dik héten, melyek vólnának azok a' valósá-
gos eszközök, melyek által, az olyan tájékokon,
a' hol fa nem terem, úgy eleit lehetne venni a'
Tiszán, a' fa dolgából való meg-szorulásnak, hogy
a' mezei gazdaságnak a' többi része az által nem
csak hogy semmi hátra maradást ne szenvedne, sőt
még a' leg szárazabb időben is mindent meg-
nyerne.

7-dik héten, mi annak az oka, hogy kivált
az Oskolákban, és a' mezei Gazdaságban, a' ré-
gi meg-rögzött szokást annyira szeretik, betsüllik,
és fel tartják?

8-dik héten, hogy lehetne a' korheles Osko-
lás gyermekeknek, a' Gazdaság külömbkülömb-
féle részeiben, Oskolai órájoknak el múltatása nél-
kül, tavaszszal, nyáron, őszszel, télen, úgy hasz-
nát venni, hogy abból mind a' szülék, mind ma-
gok a' gyermekek állandó hasznot vehetnének?

9-dik héten, hogy használná úgy a' Státus a'
Nép Tanítóinak, kivált a' Falukban és a' maga
Fundusain, hogy azok a' közönséges jónak, köz-
akarattal való elő-mozdítására, fel-indíthatná-
nak?

10-dik héten, hogy minden eddig tanított ma-
tériákat, az Oskolai tanítás által, kivált a' Dis-
trictuális Oskolákban, hogy lehetne közönségesen
meg-taníttatni, és valóságos folyamatba hozni?

11-dik héten, egy ember, különösen pedig egy Gazda, és Nép Tanító, halála után is miképpen tehet sok jót. *Plinius Libr. III. Ep. 7.*

12-dik és 13-dik héten, a' meg-tanúltaknak előlkezdése, és Exámenek tartódnak; ízámot vettek, és a' munkák vizsgálattak meg.

Professzor Josephi Ur a' következő fél esztendőben:

1. or. Folytatni fogja a' Direktor Ur által elkezdett Dietétikát, melléje adván az Antropologianak leg szükségesebb részeit, a' mennyiben az Anatómiai készülétek nélkül meg eshetik.

2. or. A' Dietétikát el végezvén, a' köz néphez alkalmaztatott Természeti Tudományt veszi elő, és azt fogja meg mutatni, különösen azoknak, kik még valaha Tanítók lésznek, hogy miképen kell a' Falusi Oskolákban a' Fizikát úgy tanítani, hogy a' természeti dolgokban való babonaság ártalmas következései az által el hárittassanak.

3. or. Szándékozik minden héten e' következő materiákról letzkéket adni: hogy egy olyan Ifjú, a' ki a' Világba ki-megy, miképpen szeressen magának emberek esméretét, 's hogy viselje magát okosan a' maga foglalatosságai körül, és a' másokkal való társalkodásban, ha a' világban hasznos és mindenütt kedves ember akár lenni, és ha minden jószívűsége melleett is ifjúi tapáasztalatlansága által, mindenféle unalmat bánatot, és szereentsétlenséget magára nem akar vonni. Ebben követni fogja Campénak Teofron nevü munkáját.

21-dik Júliusban harmadik Tanítónak meghivattatott *Skolka András* Ur, — el fogja kezdeni ebben a' fél esztendőben a' Districtuális Praktikánsal együtt, az eddig előadatott materiákban való gyakoroltatásnak tanítását, még pedig a' Köz-nephez alkalmaztatva.

Másodszori Hiradás.

Minekutánna Keszthelyen, Nemes Zala Vármegyében helyheztesett Mező Városban Georgicon nevezete alatt felállított Gazdasági foglaltosságot tárgyazó Majorban, a' Gazdaságot tanító Professori hivatal el-üresedik: ezennel mind azok, a' kik ennek el-viselésére alkalmasok, 's. a' Mezei Gazdaságbéli Tudományokban jártasok lévén, magokat ezen Tanítói hivatalra adni kívánnák, meg-hivattatnak, olly formán, hogy magokat Méltóságos Gróf Tolnai *Festetics György* Ur' Keszthelyi Gazdaságbéli Directiojánál akár személyessen, akár levélben jelenteni, és arra való tehetségeket, és alkalmas vóltokat szükséges bizonyság-levelekkel is meg-mutatni ne sajnálják. Ezen Professori hivatalt viselőnek esztendei fizetése áll 400 f. kész pénzben, és mint-hogy a' Majorbéli külső Gazdaság vezérlése, 's kormányozása is arra bizattatik, ezen Tiszttségért is különösen járó 200 f. és így öszveségesen 600 f. kész pénzben, 's 8. akó ó. jorból, 20 pozsonyi mérő buzából, 20. mérő rozsból, 's 12 öl tüzi-fából álló Deputatumban, szabad szállással együtt. A' Professor, és Tisztartó részéről pedig meg-kivántatik, hogy a' Deák; Magyar, és Német nyelveket tudja, a' Gazdaságbéli, és Technologiai Tudományokat ugy értse, hogy azokat helyessen tanithassa, 's-e' mellett a' Politziabéli dolgokban is szükséges tudománnyal bírjon; azonban ha e' részben (a' mennyire ezen Institutumban egyedül a' Falusi Politzia tanittatik) a' Tanító még eléggé jártas nem vólna, a' tapasztalando héjánosságot a' néki ki-adandó könyvek, és Irásokból önnön szorgalmatossága, és iparkodása által könnyen helyre fogja hozhatni.